

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Murat KURUM tarafından anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99.maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali KENANOĞLU

İstanbul Milletvekili

Polat Enerji A.Ş. tarafından Eybek Dağı'nda yapılması planlanan Duygu RES Projesi kapsamında 40 türbin Eybek Dağı'nın muhtelif yerlerine yerleştirilecektir. Proje Balıkesir ili Edremit ilçesi Yaşyer ve Hacıarslanlar mahalleleri, Havran ilçesi Fazlıca ve Tarlabası mahalleleri ile Çanakkale ili Yenice ilçesi Armutçuk, Kıracaoğlu, Kalakbaşı ve Karaaydın köyleri arası bir lokasyonda faaliyet gösterecektir. Bu türbinlerin 37 adedi 4 MWe, 3 adedinin ise 0,9 MWe kapasitesinde olacağı; türbinlerin 7 adedinin tarım alanları, 33 adedinin de ormanlık alan içerisinde yer alacağı belirtilmektedir. Projenin faal olmasıyla birlikte 328.600 m²'lik bir alanın ormansızlaşması söz konusu olacaktır. Kule inşaatları için 3 metre derinliğinde, 22 metre genişliğinde çukurların kazılacağı ve proje kapsamında 36 km'lik yol kullanılacağı ve 11 km'lik mevcut kadaströ yolunun üzerine 8 metre genişliğinde 25 km'lik yeni yol açılacağı projenin ÇED dosyasında yer almaktadır. Ek olarak, ÇED dosyasında proje alanında halihazırda faal 2 adet 4.sınıf maden ruhsatı olduğunu, ancak her iki faaliyetin bir arada yürütülmesinde bir sakınca olmadığı ifade edilmiştir.

Kazdağı, Edremit Körfezi'nde denizle temasa geçen yeraltı sularına kaynak sağlama özelliği taşımaktadır. Proje sahası içerisinde 7 adet dere bulunmaktadır. Duygu RES Projesi kapsamında, kule inşaatları için kazılması planlanan 3 metre derinliğinde ve 22 metre genişliğindeki çukurlar ve 25 km'lik yeni yol yeraltı ve yerüstü su kaynaklarını olumsuz yönde etkileyecektir. Eğime dik konuşlanan santral inşasının eğime paralel bir akış yönüne sahip derelere zarar vermesi kaçınılmazdır.

Proje alanı "orta heyelan bölgesi" sınırları içerisinde yer almaktadır. Proje kapsamında tahrip edilecek ormanlık alan, kesilecek ağaçlar düşünüldüğünde toprak ve su akış dinamikleri etkilenecek, bunun sonucunda ise toprak kayması ve heyelan riskleri artacaktır.

Yöre halkı, Halkın Katılımı Toplantısı'nda projeyi istemediklerini belirtmiş olup, projenin yöre tarımcılığına, hayvancılığına ve yöre ekosistemine, biyoçeşitliliğine vereceği zararlar göz önünde

bulundurularak projenin iptal edilmesi yönünde çok sayıda dilekçenin altına imza atmıştır. Nitekim, Urla, Çeşme ve Karaburun'da faaliyet gösteren RES örnekleriyle tecrübe edildiği üzere, tozlaşmayı sağlayan arı vb. canlıların zarar görmesi sonucunda tarım alanlarının olumsuz etkilendiği bilinmektedir. Yine, RES santrallerinin yarattığı inorganik tozlaşma bitkilere zarar verdiği, yaban hayatı olumsuz etkilediği ve depresyon, anksiyete, uykusuzluk gibi sorunlara yol açtığı da gözlenmiştir.

Bahse konu RES Projesi gen koruma alanı olan Kazdağı Milli Parkı'na çok yakın bir mesafededir. Kazdağı Milli Parkı yok olma tehlikesi altındaki 32 endemik bitkiye sahip bir ekosistem olma özelliği taşımaktadır ve bu sebeple de 1992 yılında koruma altına alınmıştır. Eybek Dağı da Kazdağı ekosistemi içerisinde yer almaktadır. Hazırlanan ÇED raporunun bitki listesi bölümünde Eybek Dağı içerisinde endemik bitki türlerinin yer almadığı yönünde görüş bildirilmiştir. Ancak, bu görüş hazırlanan ÇED raporunda da görüleceği üzere çeşitli bitki isimlerinin değiştirilmesi/çarpıtılması neticesinde elde edilmiştir. Raporun görüşünün aksine Eybek Dağı ekosistemi içerisinde endemik bitki türlerinin yer aldığı bilinmektedir.

Yılda milyonlarca göçmen kuş rüzgar enerji santral pervanelerine çarparak yaşamını yitirmektedir. ÇED raporunun ekinde yer alan Ornitolojik Değerlendirme Raporları bölümünde uzmanlar tarafından yapılan 10 günlük gözlemden hareketle projenin kuş göç yolları üzerinde yer almadığı rapor edilmiştir. Bununla birlikte, aynı raporun 511.sayfasında gözlemin en az iki yıl boyunca sürdürülmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ancak, Ege, Marmara ve İç Anadolu iklim kuşağını birbirinden ayıran en önemli yükseklik olma niteliğine sahip olan Kazdağı, kıtasal göç hareketleri gerçekleştiren milyonlarca kuşun göç güzergahı üzerinde yer almaktadır. Eybek Dağı da Kazdağı silsilelerinden bir tanesidir ve göç yolları üzerinde yer alması kuvvetle muhtemeldir. Uzmanlarca yapılan 10 günlük gözlem, kuş göç hareketleri açısından göç takviminde yer almayan Kasım ayında yapılmış olması bakımından yanıltıcıdır.

Tüm bunlar ışığında,

- 1) Türkiye'nin kurulu gücü 87.000 MWe ve 2018'de kullanılan enerji miktarı 47.000 MWe iken, bir diğer deyişle 2028 için bile fazla kurulu güç söz konusu iken, ekosisteme zarar verecek yeni projelere neden ihtiyaç duyulmaktadır? Bu projelere neden onay verilmektedir?
- 2) Edremit Körfezi'ne akan dereler üzerinde yürütülen baraj ve ıslah çalışmalarının körfez ekosistemi üzerindeki olumsuz etkileri biliniyorken Edremit Körfezi'yle teması olan ve proje alanı kapsamında yer alan yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının akışını değiştireceği bilinen Duygu RES Projesi'nin Edremit Körfezi'nde yol açacağı tahribatın önüne geçmek için önlem(ler) alınmış mıdır?
- 3) Projenin bölgedeki heyelan ve toprak kayması riskini arttıracığı düşünüldüğünde heyelan ve toprak kaymasının önüne geçmek adına yeni önleyici mekanizmalar geliştirilmiş midir?

- 4) Urla, Çeşme ve Karaburun'da kurulan RES'lerin yukarıda da belirtilmiş olan olumsuz etkileri göz önüne alındığında yerleşim yerlerine yakın kurulması planlanan Duygu RES Projesi'ne bakanlığınız ve bağlı kurumlar hangi gerekçelerle onay vermektedir?
- 5) ÇED raporunun bitki listesi bölümünde, yapılan çalışmalar neticesinde yanıltıcı bir şekilde Eybek Dağı'nda endemik bitki türüne rastlanmadığını rapor eden kişi ve kurumlar hakkında bir teftiş süreci işletilecek midir?
- 6) Türbinler monte edildikten sonra kuş göç hareketlerini gözlemlemeye devam etmek sonucu nasıl etkileyecektir? Kuşlara, yarasalara ve memelilere zarar verdiği saptanırsa türbinler sökülecek midir?